

POSTANOWIENIE Z DNIA 18 STYCZNIA 2012 R.

V KK 329/11

Artykuł 21b ust. 8 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 – 1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425, ze zm.) nie stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 524 § 3 k.p.k. Zatem kasacja na niekorzyść osoby lustrowanej wniesiona przez Prokuratora Generalnego po upływie 6 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia nie podlega uwzględnieniu.

Przewodniczący: sędzia SN P. Hofmański.

Sędziowie SN: M. Gierszon, E. Wildowicz (sprawozdawca).

Prokurator Biura Lustracyjnego IPN: P. Stawowy.

Sąd Najwyższy w sprawie Zbigniewa R., o stwierdzenie zgodności z prawdą oświadczenia lustracyjnego, po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie w dniu 18 stycznia 2012 r., kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego od orzeczenia Sądu Apelacyjnego w S. z dnia 16 września 2010 r., utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 26 maja 2010 r.,

o d d a l i ł kasację (...).

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 26 maja 2010 r., Sąd Okręgowy w S. na podstawie art. 21a ust. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 – 1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425 ze zm. – dalej ustawa lustracyjna) stwierdził, że Zbigniew R. złożył zgodne z prawdą oświadczenie lustracyjne.

Orzeczenie to zaskarżył na niekorzyść lustrowanego prokurator, który zarzucając w apelacji obrazę prawa materialnego – art. 3a ust. 1 ustawy lustracyjnej, domagał się uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny w S., po rozpoznaniu apelacji, orzeczeniem z dnia 16 września 2010 r., utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

W dniu 14 września 2011 r. kasację od tego orzeczenia wniósł na podstawie art. 21b ust. 6 ustawy lustracyjnej w zw. z art. 521 k.p.k. Prokurator Generalny. Zaskarżył powyższe orzeczenie w całości na niekorzyść lustrowanego Zbigniewa R. Zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie art. 3a ust. 1 ustawy lustracyjnej poprzez dokonanie, w następstwie nieuprawnionej wykładni celowościowej opartej na preambule ustawy, błędnej wykładni tego przepisu, co skutkowało niezasadnym przyjęciem, że zachowanie lustrowanego Zbigniewa R., polegające na użyczeniu organom Służby Bezpieczeństwa swojego mieszkania do korzystania w celach operacyjnych, nie spełniało kryteriów współpracy, o jakiej mowa w wyżej przywołanym przepisie.

W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i utrzymanie nim w mocy orzeczenia sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w S.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego wniesiona na niekorzyść lustrowanego Zbigniewa R. nie może być uwzględniona i podlega oddaleniu. Oddalenie tej kasacji podyktowane jest wyłącznie względami procesowymi, wynikającymi z uregulowania zawartego w art. 524 § 3 k.p.k., które na podstawie art. 19 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 – 1990 oraz treści tych dokumentów stosuje się w postępowaniu lustracyjnym. Zgodnie bowiem z art. 19 ustawy lustracyjnej „w zakresie nieuregulowanym przepisami niniejszej ustawy do postępowania lustracyjnego, w tym odwoławczego oraz kasacyjnego, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego”. Przepis art. 524 § 3 k.p.k. stanowi, że niedopuszczalne jest uwzględnienie kasacji na niekorzyść oskarżonego wniesionej po upływie 6 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia. Odpowiednie stosowanie w postępowaniu lustracyjnym art. 524 § 3 k.p.k. oznacza, że niedopuszczalne jest uwzględnienie takiej kasacji na niekorzyść osoby lustrowanej.

Ustawa lustracyjna samodzielnie reguluje szereg kwestii dotyczących kasacji i postępowania kasacyjnego, w tym m.in. termin do wniesienia kasacji przez podmioty określone w art. 21b ust. 6, tj. przez Prokuratora Generalnego i Rzecznika Praw Obywatelskich. Zgodnie z art. 21b ust. 8 ustawy lustracyjnej termin ten wynosi 12 miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia. Ten termin został w sprawie zachowany, jako że Prokurator Generalny kasację od orzeczenia sądu odwoławczego z dnia 16 września 2010 r. wniósł w dniu 14 września 2011r. Jednak przepis art. 21b ust. 8 ustawy lustracyjnej stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 521 k.p.k. (podobnie jak przepis art. 21b ust. 6 – zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2009 r., II KK 41/09, OSNKW 2010, z. 1, poz. 4), i to w takim znaczeniu, że podmiot szczególny może wnieść kasację w sprawach lustracyjnych w każdym przypadku (na korzyść i na

niekorzyść osoby lustrowanej) w terminie 12 miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia. Natomiast nie stanowi on *lex specialis* w stosunku do art. 524 § 3 k.p.k. Przepis art. 524 § 3 k.p.k. dotyczy bowiem zupełnie innej problematyki; nie określa terminu do wniesienia kasacji, lecz możliwość uwzględnienia kasacji wniesionej na niekorzyść osoby lustrowanej.

Zatem fakt zachowania terminu do wniesienia kasacji, określonego w art. 21b ust. 8 ustawy lustracyjnej, wcale nie otwiera Sądowi Najwyższemu możliwości orzekania na niekorzyść osoby lustrowanej, jeżeli kasacja została wniesiona po upływie 6 miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia, co miało miejsce w tej sprawie. Skoro ustawa lustracyjna nie zawiera ani przepisu, który wyłączałby stosowanie § 3 art. 524 k.p.k., ani nie zawiera też przepisu który mógłby stanowić *lex specialis* w stosunku do tego przepisu, to sąd kasacyjny musi zastosować się do ograniczeń orzekania na niekorzyść, wynikających z Kodeksu postępowania karnego, niezależnie od faktu, że w ustawie lustracyjnej odmiennie uregulowano termin do wniesienia kasacji. To są bowiem dwie zupełnie różne kwestie.

Powyższe upoważnia do stwierdzenia, że art. 21b ust. 8 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 – 1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425, ze zm.) nie stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 524 § 3 k.p.k. Zatem kasacja na niekorzyść osoby lustrowanej wniesiona przez Prokuratora Generalnego po upływie 6 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia nie podlega uwzględnieniu.

Art. 524 § 3 k.p.k. statuuje zasadę niedopuszczalności uwzględniania kasacji wniesionej na niekorzyść oskarżonego po upływie 6 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia. Ograniczenie wskazane w tym przepisie dotyczy jednak tylko uwzględniania na niekorzyść oskarżonego (osoby lustrowanej) kasacji wniesionej po upływie 6 miesięcy od uprawomocnienia

się orzeczenia. Nie oznacza natomiast, aby kasacja taka była niedopuszczalna, czy nie podlegała rozpoznaniu. Kasacja na niekorzyść osoby lustrowanej wniesiona po upływie terminu wskazanego w art. 524 § 3 k.p.k. (jednak w terminie określonym w art. 21b ust. 8 ustawy lustracyjnej) jest bowiem prawnie dopuszczalna i podlega rozpoznaniu. Tyle tylko, że nie może być uwzględniona w kierunku w niej wskazanym.

W realiach sprawy oznacza to, iż zarzut podniesiony w kasacji nie podlegał merytorycznemu rozważeniu. Jedynym możliwym rozstrzygnięciem było zaś oddalenie tej kasacji, albowiem ze względu na treść zaskarżonego orzeczenia, orzekanie na korzyść osoby lustrowanej nie było możliwe.

Kierując się powyższym Sąd Najwyższy postanowił, jak na wstępie.